

Çocukların korkuları ve nedenleri

By VUSLAT OĞUZ

Children's fears and reasons ¹	Çocukların korkuları ve nedenleri
	Vuslat Oğuz²
Abstract In this study, it was aimed to determine the fears and fears of the children who are going to kindergarten and to make suggestions about the innovations in education programs and policies related to this situation. The research has been carried out in qualitative research methods. The study group consisted of 178 children attending kindergarten in Mersin. The data of the study was obtained by 12 semi-structured interview form consisting of two parts. In the 19 part of the interview form, there are two questions that aim to determine the gender and age of children's personal information. In the second part, there are two questions which are prepared to determine the fears of children and their reasons for these fears. The first of these questions is "What scares you? The second was formed as "Why?" The questions in the semi-structured interview form were asked to the child and given enough time to answer. Interviews with each child took about 5-8 minutes. Content analysis method was used to analyze the data obtained from children. As a result of the research, it was determined that the fears of children attending the kindergarten were gathered under four	Özet Bu çalışmada, anaokuluna devam eden çocukların korkularını ve korkularının nedenlerini belirleyerek, bu duruma ilişkin eğitim programları ve politikalarında yapılabilecek yeniliklere ilişkin öneriler geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseniinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Mersin ilinde anaokuluna devam eden 48 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, iki bölümden oluşan, yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile elde edilmiştir. Görüşme formunun ilk bölümünde çocukların kişisel bilgilerinden cinsiyet ve yaşını belirlemeyi amaçlayan iki soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise çocukların korkularını ve bu korkuların nedenlerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmış iki soru yer almaktadır. Bu sorulardan ilki "Seni neler korkutur?"; ikincisi ise "Neden?" biçiminde oluşturulmuştur. Çocuğa yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular sıra ile sorulmuş, yanıtlaması için yeterince zaman verilmiştir. Her bir çocukla yapılan görüşme yaklaşık 5-8 dakika sürmüştür. Çocuklardan elde edilen verilerin

¹ Bu çalışmanın bir kısmı, 18-21 Ekim 2017 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen V. Uluslararası Okul Öncesi Eğitim Kongresinde 19 Ekim 2017 tarihinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı, vuslat.oguz@mersin.edu.tr

themes as “Animals (20)”, People (3)”, Extraordinary (Realistic) Assets (7)” and Other (10). Fears of animal contact were found to be more intense fear in children's lives. Animal fears stem from animal-specific behavior. People in the main theme, a father figure, two school friend and cheat sub themes are sub-themes related to children's negative experiences. Fears of the main theme of extraordinary (unrealistic) assets; it was found that the media, which directly influenced the child such as cartoons and children's games, were caused by frightening elements. The sub-themes relate to the fears in the other main theme are based on real life and it is determined that there are sub-themes that the child may face while maintaining his / her daily life. All of these experiences are negative and have been shown as a reason of fear by children.

Keywords: Child, fear, kindergarten, child fears, forms of fear, reasons of fear

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

incelenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, anaokuluna devam eden çocukların korkularının “Hayvanlar (20)”, “İnsanlar (3)”, “Olağanüstü (gerçekçi olmayan) Varlıklar (7)” ve “Diğer (10)” olmak üzere dört tema altında toplandığı belirlenmiştir. Hayvanlar temasına ait korkuların çocukların yaşamlarında daha yoğun korku unsuru olduğu belirlenmiştir. Hayvanlara ilişkin korkular, hayvan türüne özgü davranışlardan kaynaklanmaktadır. İnsanlar ana temasında bir baba figürü, iki okul arkadaşı ve dolandırıcı alt temaları çocukların olumsuz yaşantılarından kaynaklanan korkulara ait alt temalardır. Olağanüstü (gerçekçi olmayan) varlıklar ana temasına ait korkuların; çizgi filmler, çocuk oyunları gibi çocuğu doğrudan etkileyen medyanın korkutucu öğeler içermesinden kaynaklandığı bulunmuştur. Diğer ana temasında yer alan korkulara ilişkin alt temaların gerçek yaşantıya dayalı olduğu ve çocuğun içinde bulunduğu çevrede günlük yaşamını sürdürürken karşılaşılabileceği alt temalar olduğu belirlenmiştir. Bu yaşantıların hepsi olumsuzdur ve çocuklar tarafından korku nedeni olarak gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, korku, anaokulu, çocuk korkuları, korku biçimleri, korku nedenleri

5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25

Giriş

Korku, kişinin görünen ve görünmeyen tehlikeler karşısında gösterdiği doğal bir tepkidir. Korku bir kişiye, nesneye, bir olaya ya da olguya bağlı olabilir. Korkunun en önemli özelliklerinden biri, korku veren uyarının ani ve beklenmeyen bir durumda ortaya çıkmasıdır. Korkunun oluşumu, kişinin geçmiş yaşantılarına, içinde bulunduğu çevrenin koşullarına, uyarının şiddetini ve o andaki psikolojik ve fizyolojik durumuna bağlı olarak değişir. Köknel'e (2004) göre; korku, “canlı varlıkların görünen veya görünmeyen algıladığı, düşündüğü, imgelediği, tasarladığı tehlikeli, tehdit dolu durum, kişi, nesne, olay, olgu karşısında gösterdiği doğal, evrensel duygulanım durumu, ruhsal tepkidir.”

Kişinin, olaylara verdiği farklı tepkilerle korkular şekillenir. Korku anında verilen tepkiler kişiye özgüdür. Korku anında kişinin en belirgin duygusal tepkilerinden biri, huzursuzluk hissi ve kaygıdır. Huzursuz olan kişi, tedirginlik ve endişe yaşayarak heyecanlanır, bunun sonucu olarak da dengesiz davranışlar gösterebilir (Burkovik ve Tan, 2006). Korku içgüdüselidir. Örneğin ani bir ses çıkmasından dolayı kişi ürkebilir. Ancak, bu gelip geçici bir tepkidir. Korkular, kişinin yaşamını etkisi altına alarak günlük yaşantısını etkilerse korku yerini fobiye bırakabilir. Yetişkinler için bahsedilen bu durum, çocuklar için de geçerlidir. Yetişkinlerin fobileri incelendiğinde, çocukluk yıllarında eğitim ve disiplin aracı olarak kullanılmak istenen korkunun ön plana çıktığı görülmektedir. (Yiğit, 2008). Özellikle yetişkinlerde çocukları korkutmak, eğitim ve disiplin aracı olarak yaygın olarak kullanılmaktadır.

26 Çocuklarda korkunun gelişimi çocuğun yaşına bağlı olarak değişmektedir. On-onsekiz aylık
27 bebekler yabancı korkusu yaşarlar. Tanımadıkları kişileri gördüklerinde anne-babadan ayrılmak
28 istemezler, anne-baba onları bıraktıklarında ağlayarak tepkilerini gösterirler. İki-üç yaş çocukları
29 rahatsız edici yüksek seslerden (elektrik süpürgesinin sesi, gök gürültüsünün sesi gibi) korkarlar. Üç-
30 dört yaşlarında annenin desteğini kaybetme, yalnızlık, kaza, yangın ve benzeri olaylardan korkma
31 gözlenebilir. Bu 1ş çocuğu için somut olayların yanı sıra hayal edilen şeyler de korku kaynağı
32 olabilir. Beş-altı yaşlarındaki bir çocuk ise, masalların etkisi ile imgeleme dayanan nesnelere
33 korkabilir (Erdal, 2015, 1). Çocuklar duygularının, coşkularının aşırı, bilişsel işlevlerinin az, hayata
34 dair deneyimlerinin, gözlemlerinin, bilgi birikimlerinin ve gerçeklerle bağlantılarının eksik olması
35 sebebiyle duyguların, gördüklerinin gerçekçi bir biçimde değerlendiremezler. Bu tip olayları
36 abartarak, çarpıtarak, saptırarak, süsleyerek algılar ve korkulu sonuçlar çıkarırlar (Bal, 2010, 12).

37 Okul öncesi dönemdeki çocukların korkuları çeşitlilik gösterir. Ancak bu korkuların çeşitliliği;
38 çocukların cinsiyetine, yaş aralığına, kişilik özelliklerine, anne ve babanın çocuğu yetiştirme biçimine,
39 anne babanın kişiliğine ve çocuğun yaşantılarına bağlı olarak değişebilir. Çocukların korkular
40 hakkında deneyimleri de onların herhangi bir kişi, nesne ya da duruma ilişkin geliştirdiği korkunun
41 derecesini etkiler. Kılıçcı'ya (1974, 15) göre, okul öncesi dönemdeki çocuklarda en fazla görülen
42 korku hayvan korkusudur. Buna göre, çocuğun çevresindeki yetişkinlerin hayvanlara karşı kötü
43 davranması, onlardan kaçıp aynı yerde bulunmak istememeleri, çocukta hayvanlardan korkmaları
44 gerektiği ve onların kendileri için tehlikeli yaratıklar olduğu düşüncesini yaratır. Bazı hayvanlar, kişiye
45 daha fazla korku verdiği için, kişinin duyduğu kaygı, fobik bir hal alır.

46 Çocuklar, hayvanlar dışında karanlıktan, tanımlayamadıkları nesnelere (yaratık, hayalet, peri
47 vs.), insanlardan (çocukta korku unsuru oluşturan bir ebeveyn davranışı; şiddet gibi), ani
48 uyarıcılardan, doğa olaylarından (elektrik çarpması, deprem, şimşek çakması, gök gürlemesi gibi)
49 korkabilirler. Örneğin; karanlıktan korkan çocuklar aslında karanlığın neyi temsil ettiğini tam olarak
50 bilemezler. Yetişkinler çocuklara ceza yöntemi olarak karanlık bir odaya kilitleme, çocuğu karanlıkla
51 tehdit etme gibi davranışlar gösteriyorlarsa çocuklar karanlığa karşı korku geliştirirler. Anlatılan
52 masallar ve hikayelerin konusunda peri, hayalet gibi kavramların kullanılarak çocuklara anlatılması
53 çocukların gerçekçi olmayan kavramlara ilişkin korku geliştirmesine neden olabilir. Ya da çocuğun
54 istenmeyen bir davranışının önlenmesinde anne-babalar, doktorun iğne yapacağı konusunda çocuğa
55 telkinde bulunması çocuklarda doktorlara ve hastanelere karşı korku geliştirmesine neden olabilir.
56 Çocuklar için hazırlanan basılı ve görsel yayınlar da çocukların korkularının pekişmesine neden
57 olabilir. Örneğin; çizgi filmlerde çocuğun özdeşim kurduğu karakter fiziksel bir özelliği ile (çatık
58 kaşlar, şiddet uygulayan davranışlar gibi) onun için korku unsuru olabilir. Çocuğun izlediği, dinlediği
59 her şey çocukta korku yaratabilir. Bu nedenle, ailelerin çocuğun yaşantısında çocuğa görelilik
60 ilkesinden yola çıkarak çocuğa uygun eğitsel ortamları oluşturması ve çocukta korkuya neden
61 olabilecek ebeveyn davranışlarından kaçınması gerekir.

62 Yapılan çalışmalar incelendiğinde; korku ve fobi şikayetleriyle kliniğe başvuran çocukların
63 korkularının; hastaneye yatan çocukların hastane korkularını ve bunları etkileyen etmenlerin ve
64 ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin korkularının incelendiği araştırmalar olduğu (Ergin-Şahan,
65 1997, 121; Bal, 2010; Kılıçcı, 1974) görülmüştür. Müzikle terapinin 6-12 yaşlar arasında çocuklarda
66 anksiyete, korku ve ağrı yönetimine etkisinin incelendiği bir araştırmanın sonucuna göre, deney
67 grubundaki çocukların korkuya ilişkin ortalama puanlarının kontrol grubundaki çocukların puan
68 ortalamalarına göre daha düşük olduğu bulunmuştur (Bahadır, 2016). Çocuk yuvalarında kalan 9-12
69 yaş arasındaki korunmaya muhtaç kız ve erkek çocukların korku yoğunluk ve yaygınlıklarının
70 saptanması ve ailelerinin yanında kalan aynı yaşlardaki çocuklarla aralarında fark bulunup
71 bulunmadığının belirlenmesi amacı ile yapılan araştırmada ise, okul ve yuva arasında farklılık
72 olduğu, kız çocukların erkek çocuklara oranla daha fazla korku gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır
73 (Aktaş, 1991). İlkokul öğrencilerinde bireysel korkuların yaşam kalitesi, akademik başarı ve öz
74 etkililik düzeyi ile ilişkisinin incelendiği, 6-12 yaş arasındaki çocuklarda korkunun azaltılmasında
75 hemşirenin yapacağı eğitimin etkisinin araştırıldığı (Babaoğlu, 2016; Ekici, 1990) çalışmalar da
76 bulunmaktadır. 8-13 yaş çocuklarının TV haber içerikleri karşısında duydukları korkuların

77 incelendiği bir araştırmada çocuklar ve annelerinin, çocukların TV haberlerinden kaynaklı
78 korkularıyla ilgili verdikleri cevaplar arasında farklar bulunmuştur. Çocuklar için en korkutucu
79 haber içerikleri; “acı çeken çocuklar”, “kaçırılan çocuklar”, “fakir ülkelerde açlık çeken çocuklar”,
80 ve “acı çeken hayvanlar” olarak sıralanmıştır. Tüm haber içerikleriyle ilgili kız çocukların korku
81 düzeyleri erkek çocukların korku düzeylerinden daha yüksektir. Öveç (2012) tarafından, 6 yaş
82 anasınıfı çocuklarının sevgi, korku, mutluluk ve üzüntü duygularını nasıl resmettiklerinin
83 belirlenmesi amacı ile yapılan bir araştırma sonuçlarına göre; çocukların korku resimlerinde siyah
84 ön plana çıkmıştır. Çocukların yarısı korku ve üzüntü resimlerinde tek ya da az sayıda renk
85 kullanmıştır. Çocukların çoğunluğu korku ve üzüntü resimlerinde kağıdın tamamını
86 kullanmamışlardır. Sevgi ile mutluluk, korku ile üzüntü resimlerinde abartılı çizilmiş nesne sayıları
87 birbirine benzerdir. Bunlar sevgi ve mutluluk resimlerinde çoğunlukla kalp ve çiçek; korku
88 resimlerinde ise dişlerdir. Çocuklar sevgi ve üzüntü resimlerinde en çok kendilerini, korku
89 resimlerinde hayvanları çizmişlerdir. Tural (2012) tarafından yapılan araştırmada, terapötik oyun ile
90 ameliyata hazırlanan çocukların ameliyat sonrasında kaygı ve korkularının azaldığı ve bu f.3’un
91 istatikselsel olarak ileri derecede anlamlı olduğu saptanmıştır. Fırat (2012) tarafından yapılan okul
92 öncesi dönem çocuklarına yönelik 3 hazırlanan masal ve öykü kitaplarının korku ve şiddet
93 öğelerinin incelendiği araştırmada; öykü kitaplarının metin kısmında % 7.05 3 tanında korku
94 ögesine ve % 15.2 oranında şiddet ögesine rastlanırken; masal kitaplarının % 11.8’inde korku
95 ögesine, % 24.4’ünde ş.4 et ögesine rastlanmıştır. Oghü (2015) yılında yaptığı bir araştırmada;
96 Moldova ve Türkiye’de yaşayan farklı iki grubun genelde ortak korkularının olduğunu ortaya
97 çıkarmıştır: En çok korkulan 10 konudan 8’inin iki grupta da olduğunu bulmuştur. Tüm çocuklar
98 tarafından en çok tekrarlanan korkuların “hayvanlar (yılan, böcek, köpek, v.s.)”, “birisi tarafından
99 saldırıya uğramak”, “kötü rüyalar”, “ailemden birinin ölmesi”, “kendi ölümüm”, “doğal felaketler
100 8’rtına, şimşek, tufan, deprem)”, “yangın”, “savaş” olduğunu saptamıştır. Ay-Solmaz’ın (2017)
101 korkusu olan ve olmayan 3-6 yaş arası çocukların anne-babalarının tutumlarının ve kaygısının
102 çocuklarının korkularına olan etkisini incelemeyi amaçladığı araştırmasında; demokratik ve
103 otoriter tutumların, sosyoekonomik düzey ve eğitim düzeyi ile anne-babanın çocukluk
104 korkularının, çocuklardaki korkuyu yordadığı bulunmuştur.

105 Yapılan çalışmalar dikkate alındığında okul öncesi dönemdeki çocuklarla ilgili korku
106 konusunda yapılan çalışmaların sınırlı olduğu dikkati çekmektedir. Okul öncesi dönem, ilkökul,
107 ergenlik ve yetişkinlik yıllarına hazırlık açısından önemli bir dönem olduğu için okul öncesi
108 dönemdeki çocukların korkularının ve bu korkuları oluşturan nedenlerin incelenmesinin önemli
109 olduğu düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle, bu araştırmada; anaokuluna devam eden
110 çocukların korkularını ve korkularının nedenlerini belirleyerek, bu duruma ilişkin eğitim programları
111 ve politikalarında yapılabilecek yeniliklere ilişkin öneriler geliştirmek amaçlanmıştır.

112

113 Yöntem

114

115 Araştırma Modeli

116 Bu araştırma, olgubilim deseniinde nitel bir araştırmadır. Olgubilim deseni, farkında olunan
117 ancak, derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanmaktadır. Olgubilim
118 deseniinde amaç; bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları
119 belirlemektir. Sonuçlar, betimsel bir anlatım ile sunulur ve doğrudan alıntılara yer verilir. Buna ek
120 olarak, ortaya çıkan temalar çerçevesinde elde edilen bulgular açıklanarak yorumlanır. Olgubilim
121 araştırmaları nitel araştırmanın doğasına uygun olarak kesin ve genellenebilir sonuçlar ortaya
122 çıkarmayabilir. Bir olguyu daha iyi tanımaya ve anlamaya yardımcı olacak sonuçlar sağlayacak
123 örnekler, açıklamalar ve yaşantılar ortaya koyabilir. Bu yönüyle bilimsel alanyazına ve uygulamaya
124 önemli katkılar getirebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, 72, 75).

125

126

127

15

128 Çalışma Grubu

129 Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 öğretim yılı güz döneminde Mersin ilinde,
130 anaokuluna devam eden, anne babası ile birlikte yaşayan ve normal gelişim gösteren 60-72 aylık 48
131 5' cuktan (23 erkek, 25 kız) oluşmaktadır.

132 Veri Toplama Aracı

133 Bu çalışmada, olgubilim araştırmalarında başlıca veri toplama 5'nci olarak kullanılan
134 görüşmeden yararlanılmıştır. Araştırmanın verileri, iki bölümden oluşan, yarı yapılandırılmış bir
135 görüşme formu ile elde edilmiştir. Görüşme formu hazırlanırken alan yazındaki benzer çalışmalar
136 incelendikten sonra araştırmanın amaçları doğrultusunda taslak görüşme soruları belirlenmiştir. Bu
137 taslak, Eğitim Bilimleri Bölümünde alanında uzman bir öğretim üyesinin görüşlerine sunulmuş ve
138 onun kapsam, dil ve anlaşılabilirlik açısından önerdikleri dikkate alınarak dört sorudan oluşan görüşme
139 formu şeklinde yeniden düzenlenmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Görüşme formunun ilk
140 bölümünde çocukların kişisel bilgilerinden cinsiyet ve yaşını belirlemeyi amaçlayan iki soru yer
141 almaktadır. İkinci bölümde ise çocukların korkularını ve bu korkuların nedenlerine ilişkin görüşlerini
142 belirlemek amacıyla hazırlanmış iki soru yer almaktadır. Bu sorulardan ilki "Seni neler korkutur?";
143 ikincisi ise "Neden?" biçiminde oluşturulmuştur.

144 Geçerlik ve Güvenilirlik

145 Öncelikle, alanyazın taraması yapılarak kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. B14' erçeveye
146 ışığında sorular hazırlanmış; görüşme formunun hazırlanma sürecinde Eğitim Bilimleri Bölümünde
147 görev yapan bir öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. İkinci olarak elde edilen veriler içerik
148 analizi ile çözümlenmiş ve ulaşılan sonuçların alan yazınla ne oranda örtüştüğüne bakılmıştır. Elde
149 edilen bulgular Okul Öncesi Öğretmenliği alanında görev yapan iki öğretim üyesinin görüşlerine
150 sunulmuş ve onlara göre b10' bulguların çalışmada elde edilebilecek bulgular oldukları
151 belirlenmiştir. Üçüncü olarak, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin
152 toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması sürecinde yapılanlar ayrıntılı olarak
153 raporlanmıştır. Son olarak, katılımcıların ifadeleri herhangi bir yorum yapılmadan veya yorum
154 eklemekten doğrudan alıntılarla verilmiştir. Ayrıca, çalışmaya ait ham veri olarak tüm yarı
155 yapılandırılmış görüşme formları, ses kayıtları ve deşifreler saklanmaktadır.

156 İşlem

157 Araştırmanın yapılacağı anaokulunun yöneticileri ile görüşülerek araştırmanın amacı ve
158 uygulamanın nasıl gerçekleşeceği ile ilgili bilgi verilmiş ve onayları alınmıştır. Daha sonra anasınıfı
159 öğretmenleri ile tanışılmış ve onlara da araştırmanın amacı ve uygulama süreci ile ilgili bilgi
160 verilmiştir. Araştırmayı gerçekleştirilebilmek amacıyla çocuklarla çalışabilmek için, okul yöneticileri
161 ve anasınıfı öğretmenleri ile birlikte görüşülerek sessiz, çocukların dikkatlerini dağıtmayacak ve
162 süreci etkilemeyecek bir ortam oluşturulmuştur. Anasınıfı öğretmenlerinden sınıflarındaki
163 çocukların isim ve cinsiyetlerinin yer aldığı listeler alınmış, çocuklarla görüşmenin yapılacağı uygun
164 günler ve saatler birlikte belirlenmiştir. Araştırmacı, çocuklara kendisini tanıtmış, neden geldiğini
165 açıklamış ve görüşme yapılan alana çocukları bireysel olarak almıştır. Çocuğun araştırmacının karşı
166 tarafına oturması sağlanmıştır. Çocuğa yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular sıra
167 ile sorulmuş, yanıtlanması için yeterince zaman verilmiştir. Her bir çocukla yapılan görüşme yaklaşık
168 5-8 dakika arasında sürmüştür. Görüşme esnasında çocuklarla yapılan tüm konuşmalar ses kayıt
169 cihazıyla kaydedilmiştir. Ses kayıt cihazıyla kaydedilen veriler, ayrı bir zarf13' diliminde tek tek
170 dinlenerek çözümlenmiş ve metne dönüştürülmüştür. Çocuklardan elde edilen verilerin
171 incelenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

172 Verilerin Analizi

173 Araştırmada görüşme yoluyla toplanan verilerin analizi aşamasında "içerik analizi" tekniğinden
174 yararlanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayacak kavramlar ve ilişkiler
175 ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir
176 işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucunda
177 belirlenir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan
178 kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların

179 belirlenmesi gerekir (Yıldırım ve Şimşek, 2011, 227, 228). Bu araştırmada, nitel araştırma verileri
180 dört aşamada analiz edilmiştir: 1) Verilerin kodlanması 2) Temaların Bulunması 3) Kodların ve
181 Temaların Düzenlenmesi 4) Bulguların Tanımlanması 5) Yorumlanması. Birinci aşamada, elde
182 edilen bilgiler incelenerek anlamlı bölümlere ayrılmış ve her bölümün kavramsal olarak neyi ifade
183 ettiği bulunmaya çalışılmıştır. İkinci aşamada, kodlardan yola çıkarak verileri genel olarak açıklayan
184 ve kodları belirli kategoriler altında toplayabilen temalar bulunmuştur. Üçüncü aşamada, elde edilen
185 veriler düzenlenmiştir. Dördüncü aşamada ise, bulgular yorumlanmıştır.

186

187 **Bulgular**

188 Anaokuluna devam eden çocukların korkularını ve korkularının nedenlerini belirleyerek, bu
189 duruma ilişkin eğitim programları ve politikalarında yapılabilecek yeniliklere ilişkin öneriler
190 geliştirmek amacıyla yapılan bu araştırmada, çocukların korkularının dört ana tema altında toplandığı
191 belirlenmiştir:

- 192 1. Hayvanlar (20)
- 193 2. İnsanlar (3)
- 194 3. Olağanüstü (Gerçekçi Olmayan) Varlıklar (7)
- 195 4. Diğer (10)

196

197 Hayvanlar ana teması ve bu ana tema altında oluşan alt temalarla ilgili çocuk korkularına
198 ilişkin görüşler Tablo 1’de verilmiştir.

199

200 **Tablo 1.** Çocukların Korkularına İlişkin Alt Temalar ve Frekanslar

Ana Tema	Alt Temalar	f	
Hayvanlar	Örümcek	8 kız + 2 erkek	201
	Dinozor	7 kız + 1 erkek	202
	Aslan	5 kız + 1 erkek	203
	Ayı	6 kız	204
	Yılan	4 kız + 1 erkek	205
	Hamamböcekleri	3 kız + 2 erkek	206
	Kurt	4 kız	207
	Köpek	3 kız + 1 erkek	208
	Timsah	1 kız + 2 erkek	209
	Böcekler	1 kız + 2 erkek	210
	Kaplan	1 kız + 1 erkek	211
	Kedi	1 kız + 1 erkek	212
	Arı	2 erkek	213
	Çita	2 kız	214
	Akrep	2 kız	215
	Tavşan	1 kız	216
	Eşek	1 kız	217
Kuş	1 erkek	218	
Kertenkele	1 erkek	219	
Köpek Balıkları	1 erkek	220	
			221
			222
			223

224 Tablo 1 incelendiğinde anaokuluna devam eden çocukların korkularının “Hayvanlar” ana
225 teması altında 20 alt temada toplandığı belirlenmiştir. Bunlara ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları
226 aşağıda çocukların ifade ettiği biçimde aktarılmıştır:

227

228 *Örümcek:* “Çok korkutucu ve ısırır.”, “Ayaklarından”, “Çünkü kulakları birazcık korkutucu
229 duruyor.”, “Görüntüsünden bir acayip”, “Ağ tutması”, Beni ısırır diye”, “Çünkü onların elleri çok

- 230 dikenli”, “Çünkü onların bazıları zehirli ve bazıları ısırır.”, “Çünkü onlar bizi yer.”, “Kırmızıydı,
231 çünkü denizde yüzüyorum diye, ondan korkutur, babam beni denize bırakmıştı, boğulacaktım.”
232 *Dinozor*: “Çünkü çok korkunçlar.”, “Çünkü gerçekte seslerinden korkuyorum.”, “Bizi ısırılmaya
233 çalışıyorlar.”, “Çünkü çok büyükler, küçüklerden korkmam.”, “Onlar ısırır.”, “Çünkü o da yer”
234 “Çünkü gerçek olursa bizi yiyebilir.”, Çünkü onlar bizi yerler, bütün aileyi ısırabilir.”
235 *Aslan*: “Çünkü ormanın kralı, bizi yemek isteyebilir.”, “Çünkü aslandan çok korkuyorum,
236 çünkü ağzından korkuyorum.”, “Çünkü aslanın dişleri iğneli olduğu için yiyebilir.”, “Onlar
237 korkutucu.”, “Çünkü aslan ağzını açar.”, “Ürkütür diye”
238 *Ay*: “Çünkü ayılar yiyebilir.”, “Bizi ellerine almaya çalışıyorlar.”, “Onlar da korkutucu.”,
239 “Çünkü beni ısırır diye düşünürüm.”, “Sivri dişleri”, “Çünkü çok korkutucu sesler çıkarıyor.”
240 *Yılan*: “Çünkü diliyle beni sokuyor.”, “Sokuyorlar.”, “Elimi ısırır yara eder.”, “Televizyonda
241 çıkıyorlar, çünkü hırsız”, “Çünkü beni yer diye, büyük yılanlar var ya”
242 *Hamamböcekleri*: “Saçımı kaşındırıyor ve onu yersek ölüyoruz.”, “Bir sürü ayağı var.”,
243 “Çünkü ısırabilir.”, “Yemek yerken üstüme çıkmıştı.”, “Zehirlidir.”
244 *Kurt*: “Çünkü onlar ısırabilir.”, “Isırır.”, “Ses çıkartınca”, “Çünkü onlar çok çok çok ağzını
245 açarlar ve yutabilirler bizi”
246 *Köpek*: “Sevmediğim için”, “Isırırlar diye”, “Havladığı zaman”, “Isırıyor”
247 *Timsah*: “Onun da böyle belleri çok korkutucu, beyaz şeyler var üstünde”, “Korkuyorum
248 yer diye”, “Isırmasından”
249 *Böcekler*: “Bitane büyük bi böcek vardı, kocaman, ondan korkuyorum”, “İrmak ablam
250 korkuyor”, “Korkunç”
251 *Kaplan*: “Çünkü onun dişleri var diye, beni yer.”, “Korkutucu sesler çıkarır”
252 *Kedi*: “Tırmalayabilir.”, “Çünkü tırmalıyor.”
253 *Arı*: “Çünkü onlar birini çok sokuyor, çünkü hasta oluyoruz.”, “Dikenleri var diye, bal
254 yaparlar.”
255 *Çita*: “Hızlıca koştuğu için bizi yiyebilir.”, “Çünkü çok vahşi”
256 *Akrep*: “Çok korkunç görünüyor, yere vurup ellerini şıklatıyor”, “Onları bilmiyorum”
257 *Taışan*: “Biraz dişlerini kırttırıyor.”
258 *Eşek*: “Yaklaşo bana, elimi ısırıldı.”
259 *Kuş*: “Kuşların gagası uzun”
260 *Kertenkele*: “Çok hızlı yürüyorlar”
261 *Köpekbalkaları*: “Çok korkunç”
262

263 İnsanlar ana teması ve bu ana tema altında oluşan alt temalarla ilgili çocuk korkularına ilişkin
264 görüşler Tablo 2’de verilmiştir.
265

266 **Tablo 2.** Çocukların Korkularına İlişkin Alt Temalar ve Frekanslar

Ana Tema	Alt Temalar	f
İnsanlar	Dolandırıcı	1 erkek
	Baba	1 kız
	İki Kız Çocuk İsmi	1 kız

273 İnsan ana temasına ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları çocukların ifade ettiği biçimde
274 aşağıda verilmiştir:

- 275 *Dolandırıcı*: “İşte”
276 *İki kız çocuğu*: “Beni tırmalıyor.”, “Beni annesine-babasına söylüyor.”
277 *Baba*: “Çünkü bazen annemle kavga ettiğinde”
278 Olağanüstü (gerçekçi olmayan)
279

280 Varlıklar ana teması ve bu ana tema altında oluşan alt temalarla ilgili çocuk korkularına ilişkin
281 görüşler Tablo 3’de verilmiştir.

282
283

Tablo 3. Çocukların Korkularına İlişkin Alt Temalar ve Frekanslar

Ana Tema	Alt Temalar	f
Olağanüstü (Gerçekçi Olmayan) Varlıklar	Canavar	4 kız + 3 erkek
	Zombi	4 erkek
	Hayalet	2 kız + 2 erkek
	Yaratık	2 erkek
	Ejderha	2 kız
	Vampir	1 erkek
	Öcüler	1 kız

284

285 Olağanüstü (gerçekçi olmayan) Varlıklar ana temasına ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları
286 çocukların ifade ettiği biçimde aşağıda sunulmuştur:

287

Canavar: ‘Fredy’de canavar vay ya, o beni bayağı korkutuyor. Bazen .....aaaaa yapıyorlar.’,
288 ‘Böööö diye’, ‘Çünkü onlar bizi yer (çizgi filmlerde)’ , ‘Hiçbir yerde görmedim ama evime gelir
289 diye korkuyorum.’, ‘Babamın izlediği filmlerde, Malefizde gördüm, canavar gibi.’, ‘Savaşçılar onun
290 kanatlarını kesmişti. Çok huysuzlar ve yerler.’, ‘Çok korkunçlar, rüyamda hep görüyorum ki,
291 birşeyler izliyorum, rüyama giriyorlar, ya o adamlar ya zombiler çıkıyor oyunda.’

292

Zombi: ‘Çünkü rüyama giriyor ondan korkuyorum.’, ‘Bazıları yiyince dönüşüyor, rüyalarımda
293 korkuyorum.’, ‘Onlar hayalet olduğu için, eskiden bir mağarada vardı.’, ‘Böyle fotoğraf gibi
294 duruyorlar, çılgın çılgın elimle kapatıyorum.(Tabletimdeki zombilerden korkmam)’

295

Hayalet: ‘Çünkü onlar görünmez bi tane yaratık.’, ‘Tişörtleri sandalyeye koymak, hayalet gibi
296 gözükür’, ‘Açınca kapıyı korkutur.’, ‘Çünkü beni bir yere hapishaneye atabilir, eşyalarımızı
297 çalabilirler, çantamı da alabilirler, bi de oyuncaklarımı’

298

Yaratık: ‘Slendırman öyle bir yaratık var ya. Kör ediyormuş.’, ‘Çok korkunç, saldırıyorlar.’

299

Ejderha: ‘Bazıları korkutucu’, ‘Çünkü kırmızı bizi yakabilir ağzıyla’

300

Vampir: ‘Çünkü rüyamda gördüm boyalı.’

301

Öcüler: ‘Rüyamda görüyorum kötü şeyler.’

302

303 Diğer ana teması ve bu ana tema altında oluşan alt temalarla ilgili çocuk korkularına ilişkin
304 görüşler Tablo 4’de verilmiştir.

305

306

Tablo 4. Çocukların Korkularına İlişkin Alt Temalar ve Frekanslar

Ana Tema	Alt Temalar	f
Diğer	Asansör bozulunca	1 kız
	Elektrik çarpması	1 erkek
	Binanın üstüne yıkılması	1 erkek
	Deniz	1 kız
	Korku Tüneli	1 kız
	Şakalar	1 18
	Geceler	1 erkek
	Rüya	1 erkek
	İskelet	1 erkek
	Vurunca	1 kız
	Dağlardan Çıkarken Düşmek	1 erkek

307

308 Diğer korkular ana temasına ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları çocukların ifade ettiği
309 biçimde aşağıda aktarılmıştır:
310 *Asansör bozulunca*: “Çünkü bir şey olur diye bana, belki bir tarafımı kırar diye, bizim alt
311 komşunun kırıldı.”
312 *Elektrik çarpması*: “Bizi öldürür diye, mavi kablolar var ama onlarda elektrik problemi var.”
313 *Binanın üstüne yıkılması*: “O da elektrik çarpması gibi, ölüyor insanlar”
314 *Deniz*: “Korkutur bazen. Çünkü içerden geriye doğru üstüme geliyor”
315 *Korku tüneli*: “Çünkü onun içinde de çok korkutucu hayvanlar var”
316 *Şakalar*: “Bö yapıldığı zaman”
317 *Gece*: “Çünkü geceyi sevdiğim için, çünkü karanlıktan korkuyorum”
318 *Rüya*: “Çünkü kötü bir şey görüyorum.”
319 *İskelet*: “Beni çok kovalardı bebekken, üstüne çimen attım, birdenbire yolunu kaybetti.”
320 *Vurunca*: “Bazı bişeyler korkutur. Bazen vurunca korkuyorum. Okulda bi tek bu korkutuyor,
321 okul dışında bişeylerden korkmuyorum. Biri ittirio, vuruo (Bazen A, Bazen B)”
322 *Dağlardan çıkarken düşmek*: “Yaralandım çünkü”
323

324 Tartışma, Sonuç ve Öneriler

325 Anaokuluna devam eden çocukların korkuları dört tema (*Hayvanlar, İnsanlar, Olağanüstü*
326 *Varlıklar ve Diğer*) altında toplanmıştır.

327 *Hayvanlar* temasına ait korkuların çocukların yaşamlarında daha yoğun korku unsuru olduğu
328 belirlenmiştir. Hayvanlara ilişkin korkular, hayvan türüne özgü davranışlardan kaynaklanmaktadır.
329 Köknel'e (2004) göre de, insanlar çocukluk döneminde çeşitli canlılara yönelik korkular
330 geliştirebilirler. Öveç (2012) tarafından yapılan bir araştırmada da, çocuklar yaptıkları korku
331 resimlerinde hayvan temasını çizmişlerdir. Oghii'nin (2015) yaptığı bir araştırmada da çocuklar en
332 çok korkulan öğelerden birisi olarak hayvanları belirtmişlerdir. Çocukların hayvanlara karşı
333 korkuları ebeveyn davranışlarından ve telkinlerinden kaynaklanabilir. Ya da hayvanlarla belirli
334 ortamlarda birarada olan çocukların hayvanlarla kötü ve olumsuz yaşantıları, çocukların
335 hayvanlara karşı korku geliştirmesine neden olabilir. Örneğin, üç yaşlarında bir çocuk, ilk kez bir
336 kedi ile karşılaştığında ona dokunmak ister. Kedinin kendisine nasıl yaklaşacağı hakkında bir fikri
337 yoktur. Ancak, kedi çocuğa zarar verirse çocuk kediden korkmayı öğrenebilir. Ya da çocuğun
338 ebeveyni kediyeye yaklaşmaması için çocuğa uyarıda bulunuyor ve korkmasına neden olacak
339 konuşmalar yapıyorsa çocukta kediyeye karşı korku gelişebilir.

340 *İnsanlar* ana temasında bir baba figürü, iki okul arkadaşı ve dolandırıcı alt temaları çocukların
341 olumsuz yaşantılarından kaynaklanan 4 korkulara ait alt temalardır. Oghii (2015) yılında yaptığı bir
342 araştırmada; Moldova ve Türkiye’de yaşayan farklı iki grubun genelde ortak korkularının olduğunu
343 ortaya çıkarmıştır. En çok korkulan 10 konudan 8’inin her iki grupta da aynı olduğunu belirlemiştir.
344 Araştırmada tüm çocukların en çok tekrarladıkları korkuların “hayvanlar (böcek, yılan, köpek, v.s.)”,
345 aileden birinin ölmesi, kendisinin ölmesi, birisi tarafından saldırıya uğramak, yangın, kötü rüyalar,
346 doğal felaketler (fırtına, şimşek, tufan, deprem), savaş olduğunu saptamıştır.

347 *Olağanüstü (gerçeği olmayan) varlıklar* ana temasına ait korkular; çizgi filmler, çocuk oyunları gibi
348 çocuğu doğrudan etkileyen medyanın korkutucu öğeler içermesinden kaynaklanmaktadır. Ay-
349 Solmaz da (2017) yaptığı bir araştırmada, annelerin üçünün çocuğun hayali karakterlerden
350 korktuğunu, onbir annenin çocuğunun karanlıktan korktuğunu, iki annenin 3 çocuğunun
351 hayvanlardan korktuğunu saptamıştır. Fırat (2012) tarafından yapılan bir araştırmada, okul öncesi
352 dönem çocuklarına yönelik hazırlanan öykü ve masal kitaplarında korku, şiddet öğeleri ön plana
353 çıkmaktadır. Kandemir’e (2011) göre; TV haberlerinde yayınlanan, insanlara ve hayvanlara ait
354 olan görüntü ve sesler çocuklar için en tehdit edici unsurlardır. İzledikleri TV haberleri sonrasında
355 kız çocuklar çoğunlukla uyku problemi yaşarken; erkek çocuklar çoğunlukla kolayca sinirlenme
356 davranışı göstermektedirler. Hem kız hem de erkek çocuklar, 2V haberlerindeki olaylarla ilgili
357 takıntılı düşünceler geliştirebilmektedirler. Sargın’a (2011) göre, acayip şeylerden korku duyarlar.
358 “Acayip” olarak nitelendirilen, çocuğun kavramsal gelişimine göre alışılmamış dışında kalandır.

359 Çocuklar güvende hissetmek isterler. Bunun içinde de tüm duyularını kullanarak (görerek,
360 dokunarak vs.) içinde buldukları koşulları kontrol etmek isterler. Ancak, karanlık bir ortam
361 buna engel olur (Bakanay, 2007; Burkovik ve Tan, 2006).

362 *Diğer* ana temasında yer alan korkulara ilişkin alt temaların gerçek yaşantıya dayalı olduğu ve
363 çocuğun içinde bulunduğu çevrede günlük yaşamını sürdürürken karşılaşılabileceği alt temalar
364 (Asansör bozulması, elektrik çarpması, deniz, şakalar, dağlardan çıkarken düşmek vs.) olduğu
365 belirlenmiştir. Bu yaşantıların hepsi olumsuzdur ve çocuklar tarafından korku nedeni olarak
366 gösterilmiştir. Buradan yol çıkarak çocukların korku nedeni olarak gösterdikleri nedenlerin çoğunun
367 ani uyarıcı karşısında geliştiği söylenebilir.

368 Bu sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

369 1. Medyanın çocuk açısından denetimi, medya denetçileri tarafından özenle dikkate
370 alınmalıdır. Medya denetçileri, şiddet-korku unsuru içeren çizgi film, oyun, film, animasyon gibi
371 çocuğu doğrudan etkisi altına alan programları tamamen ekranlardan kaldırmalıdır. Aileler, çocuğun
372 medya ile ilişkisini takip ederek korku niteliği taşıyan çizgi film, oyunlardan çocukları uzak
373 tutmalıdır.

374 2. Okullarda öğretmenler, çocukların akran baskısı yaşayarak akranı karşı korku
375 geliştirmemesi için çocuklar arasında etkili iletişime yönelik çalışmalar yapabilirler.

376 3. Baba figürü evde korku unsuru olarak gösterilirken; babanın anne ile kavga etmesi bunun
377 nedeni olarak gösterilmiştir. Öğretmenler, okullarda anne-baba iletişimini olumlu yönde destekleyen
378 aile eğitimi etkinlikleri yapabilirler.

379 4. Doktor, hemşire, polis, vb. meslek gruplarının üyeleri, yaptıkları işlerin niteliği saptırılarak,
380 özellikle anne babalar tarafından çocukların korkutulmasında zaman zaman kullanılmaktadır. Anne,
381 baba ve yetişkinler, belirli bir meslek grubu üyelerini, çocukları için korku kaynağı olarak
382 göstermekten özenle kaçınmalıdırlar.

383 5. Çocukların hayvanlara ilişkin korkularını aşmak için, özellikle korkulan hayvanlara ilişkin,
384 gerçekçi bilgilendirmeler anne, baba ve öğretmenler tarafından yapılmalıdır. Her bir canlının olduğu
385 gibi korkulan hayvanların da varlık nedenleri, doğanın dengesini koruma ve sürdürmedeki katkıları
386 çocuklara açıklanabilir. Hayvan sevgisi konusunda olumlu yaşantılar kazanmaları sağlanabilir.

387 6. Gerçek dışı, olağanüstü varlıklar konusunda yine özellikle anne, baba ve öğretmenlere
388 önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu varlıkları algıladıkları televizyon, internet, sinemada çizgi
389 filmlerde, masallarda ve çizgi romanlarda gördüklerinin gerçek karakterler olmadığı konusunda
390 çocukla birlikte değerlendirmeler yapılarak, güven verici bilgilendirmelerle bu sorunun aşılmasına
391 katkı sağlanabilir.

392 7. Çocukların arkadaşlarından korkmalarına neden olabilecek yaşantılarını önlemede anne,
393 babalar ve öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir. Özellikle çocukların birbirleriyle
394 karşılaştırılması, yarışılması buna neden olabilir. Yetişkinlerin bu tutum yerine işbirliğinin,
395 dayanışmanın önemini, değerini vurgulayan bir tutum içinde olmaları sorunun çözümüne katkıda
396 bulunabilecektir.

397 8. Özellikle anne, babalar ve öğretmenler korkutmayı bir disiplin ve eğitim aracı olarak
398 kullanmaktan kaçınmalıdırlar.

399 9. Korkunun en önemli ve etkili panzehirinin sevgi, özellikle de koşulsuz sevgi olduğu
400 unutulmamalıdır.

401 10. Çocukların korku kaynaklarının, bu korku kaynaklarıyla ilişkisini ve etkileşimini nasıl
402 etkilediği araştırılabilir.

403 11. Çocukların korkmalarını önlemede veya korkularını yenmelerinde özellikle anne, baba ve
404 öğretmenlerin neler yaptıkları ve neler yapması gerektiği araştırılabilir.

405 12. Çocukların birbirlerini korkutmada izledikleri yaklaşımlar ve bunların çözümü için neler
406 yapılabileceği araştırılabilir.

407

408

409

410 Kaynakça

411

412 Aktaş, Y. (1991). Ankara'da bulunan çocuk yuvalarında 9-12 yaş grubu korunmaya muhtaç kız ve
413 erek çocuklarda korku yaygınlığı ve yoğunluğu üzerine karşılaştırmalı bir araştırma. Yüksek
414 lisans tezi (basılmamış). Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Tez No:
415 16616.

416 Ay-Solmaz, B. (2017). Korkusu olan ve olmayan 3-6 yaş arası çocukların, anne baba tutumlarının
417 ve anne baba kaygısının çocukların korkularına olan etkisinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi
418 (basılmamış). İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. Tez No:
419 454789.

420 Babaoğlu, M. (2016). İlkokul öğrencilerinde bireysel korkuların yaşam kalitesi, akademik başarı ve
421 öz-etkililik düzeyi ile ilişkisi. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Dokuz Eylül Üniversitesi,
422 Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir. Tez No: 253216.

423 Bahadır, Ö. (2016). Müzik terapinin cerrahi uygulanan 6-12 yaş arası çocuklarda anksiyete,
424 korku ve ağrı yönetimine etkisi. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Ecevit Üniversitesi, Sağlık
425 Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak. Tez No: 445241.

426 Bakanay, E. A. (2007). Karanlık Korkusu. [http://www.aneyiz.biz/haber/haberdtl.php?hid=1](http://www.aneyiz.biz/haber/haberdtl.php?hid=10278)
427 0278, (Erişim Tarihi: 27.12.2018).

428 Bal, H. (2010). İlköğretim I. kademe öğrencilerinin korkuları ve gelişimsel özellikleri. Yüksek
429 lisans tezi (basılmamış). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya. Tez No:
430 253216.

431 Burkovik, Y. ve Tan, O. (2006). Korkacak ne var! Korkunun psikolojisi. İstanbul: Timaş
432 Yayınları.

433 Ekici, B. (1990). Hastanede yatan 6-12 yaş grubu çocuklarda uygulamaların yaratabileceği korku
434 ve endişenin azaltılmasında hemşirenin yapacağı eğitimin etkinliğinin araştırılması. Yüksek
435 lisans tezi (basılmamış). İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Tez No:
436 18162.

437 Erdal, Y. (2015). Çocukluk döneminde korkular. [https://merakedencocuk.com/2015/03/
438 cocukluk-doneminde-korkular/](https://merakedencocuk.com/2015/03/cocukluk-doneminde-korkular/), (Erişim Tarihi: 27.12.2018).

439 Ergin-Şahan, D. (1997). Çocuk hastaların hastaneye ilişkin korkuları ve korkuları etkileyen
440 etmenlerin incelenmesi. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
441 Enstitüsü, İzmir. Tez No: 058697.

442 Fırat, H. (2012). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan masal ve öykü kitaplarının
443 korku ve şiddet öğeleri açısından incelenmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim
444 Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale. Tez No: 345841.

445 Kandemir, N. (2011). Çocukların ve annelerinin ifadelerine göre çocukların TV haberleri kaynaklı
446 korkuları. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri
447 Bölümü, Ankara. Tez No: 300624.

448 Kılıççı, S. (1974). Hacettepe Çocuk Ruh Sağlığı Bölümü'ne korku ve fobi şikayetleriyle başvuran
449 çocuklar arasında bir araştırma. Bilim uzmanlığı tezi (basılmamış). Hacettepe Üniversitesi,
450 Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara. Tez No: 176580.

451 Köknel, Ö. (2004). *Korkular, takıntılar, saplantılar*. 5. Basım. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

452 Oghü, O. (2015). Anaokulu ve ilkokula giden çocukların cinsiyet, yaş ve kültürel farklılıklarına göre
453 korkuları: Kültürler arası araştırma. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Orta Doğu Teknik
454 Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara. Tez No:399923.

455 Öveç, Ö. (2012). Okul öncesi eğitim alan 6 yaş çocuklarının bazı duyguları (sevgi, korku,
456 mutluluk, üzüntü) resmetmelerinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Marmara
457 Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Tez No: 320395.

458 Sargın, N. (2001). *Çocuklarda ruh sağlığı*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

459 Tural, E. (2012). Ameliyat öncesi dönemde çocuğa verilen eğitim ve terapötik oyun yönteminin
460 çocuğun kaygı, korku ve ağrı düzeylerine etkisinin incelenmesi. Doktora Tezi (basılmamış). Ege

- 461 Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir. Tez No. 326346.
462 Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin
463 Yayıncılık,
464 Yiğit, Ş. (2008). Anne babaların disiplin adına kullandığı tehdit ve korkutmalar çocuklarda
465 fobilerin oluşmasına neden olmaktadır. [http://www.aktuegitim.com/index.php?s=](http://www.aktuegitim.com/index.php?s=tehdit+ve+korkutmalar)
466 tehdit+ve+korkutmalar, (Erişim Tarihi: 26.12.2018).
467

468 Extended English Summary

469 Fear is a natural reaction of children to visible and invisible dangers. Fear may be due to an
470 object, a person, or an event. One of the most important features of fear is the emergence of
471 awesome stimulus in a sudden and unexpected situation. The formation of fear depends on the
472 conditions of the environment, the severity of the stimulus, the past experiences, the physiological
473 and psychological state at the time. Fears of preschool children vary. However, the diversity of
474 these fears; the gender of the child, age range, personality traits, the way the parents develop their
475 children, the personality of the parents and the child's experiences. Children's experience of fears
476 also affects the degree of fear they develop for any person, object or situation. Children, from the
477 darkness outside the animals, from the objects they cannot define (creature, ghost, fairy, etc.), from
478 people (a parental behavior that creates fear in the child; violence, etc.); they may fear. For example;
479 Children who are afraid of darkness do not know exactly what darkness actually represents.
480 Children develop fear against darkness if they show behavior to children in a dark room and lock in
481 a dark room. Explaining tales and stories about children using fairy-like, ghost-like concepts may
482 cause children to develop fear of unrealistic concepts. Or parents to prevent the child's unwanted
483 behavior, the doctor's needle to be found in the child's suggestion that physicians and hospitals in
484 children may cause fear to develop. Printed and visual publications for children can also lead to the
485 consolidation of children's fears. For example; in cartoons, the character that the child identifies
486 with can be a fear element for him (like frowning, violent behaviors) with a physical feature.
487 Anything a child watches, listens can create fear in the child. For this reason, families should create
488 child-friendly educational environments based on the child's principle of life and avoid parental
489 behavior that may cause fear in the child.

490 Purpose of the research

491 In this study; the aim of this study was to determine the reasons for the fears and fears of
492 the children attending the kindergarten and to develop recommendations on the innovations in
493 education programs and policies related to this situation.

494 Method

495 Research Model

496 This research is a qualitative research in the phenomenology of phenomenology.

497 Working group

498 The study group consisted of 48 children (23 boys, 25 girls) who live in kindergarten in
499 Mersin in the 2017-2018 academic year fall semester and live with their parents and develop
500 normally.

501 Instrument

502 In this research, the interview was used as the main data collection tool in the
503 phenomenology research. The data of the study was obtained by a semi-structured interview
504 form consisting of two parts. After examining similar studies in the literature, draft interview
505 questions were determined for the purposes of the study. This draft has been presented to the
506 opinions of a faculty member in the field of Educational Sciences and has been re-arranged as a
507 4-item interview form considering its suggestions in terms of scope, language and clarity. In the
508 first part of the interview form, there are two questions that aim to determine the gender and age
509 of children's personal information. In the second part, there are two questions which are
510 prepared to determine the fears of children and their reasons for these fears. The first of these
511 questions is "What scares you?" The second was formed as "Why?"

512 **Validity and Reliability**

513 First of all, a conceptual framework has been created by scanning the literature. Questions
514 were prepared in the light of this framework; In the process of preparing the interview form,
515 expert opinion was taken from a faculty member working in the Department of Educational
516 Sciences. Secondly, the data obtained were analyzed by content analysis and the results were
517 compared with the ratio of the results. The findings were presented to the views of two faculty
518 members who were working in the field of Preschool Education and it was determined that these
519 findings were the findings that could be obtained in the research. Third, the model of the study,
520 the working group, the data collection tool, the data collection, the analysis and interpretation of
521 the data were reported in detail. Finally, the statements of the participants were given with direct
522 quotations without any comment or comment. In addition, all semi-structured interview forms,
523 audio recordings and transcripts are stored as raw data of the research.

524 **Operation**

525 Information about the purpose of the study and how the application will be carried out was
526 given and approvals were obtained. Later, the students were introduced to the kindergarten
527 teachers and they were informed about the aim and application process of the research. In order
528 to be able to work with the children in order to be able to carry out the research, the school
529 administrators and preschool teachers were interviewed in order to create a silent environment
530 that would not distract children and affect the process. Kindergarten teachers were given lists of
531 names and genders of children in their classrooms and the appropriate days and hours of meeting
532 with children were determined together. The researcher introduced the children to himself,
533 explained why he came and took the children individually to the interview area. The child was
534 allowed to sit on the opposite side of the investigator. The questions in the semi-structured
535 interview form were asked to the child and given enough time to answer. The interview with each
536 child lasted for about 5-8 minutes. All conversations with children were recorded with a voice
537 recorder during the interview. The data recorded by the voice recorder was individually rested
538 and converted to text in a separate time frame. Content analysis method was used to analyze the
539 data obtained from children.

540 **Data Analysis**

541 In the research, "content analysis" technique was used in the analysis of the data collected
542 through the interview. In this study, the qualitative research data were analyzed in four stages: 1)
543 Coding of data 2) Finding the themes 3) Arranging the codes and themes 4) Identification and
544 interpretation of the findings. In the first stage, the information obtained was analyzed and
545 divided into meaningful sections and it was tried to find out what each section conceptually
546 meant. In the second stage, themes that explain the data in general and collect the codes under
547 certain categories have been found. In the third stage, the data obtained are arranged. In the
548 fourth stage, the findings were interpreted (Yıldırım and Şimşek, 2011, 228-238).

549 **Conclusion, Discussion and Recommendations**

550 In this study, it was determined that children's fears were collected under four main
551 themes: 1. Animals (20), 2. People (3), 3. Extraordinary (Non-Realistic) Assets (7), 4. Other (10).
552 Fears of animal contact were found to be more intense fear in children's lives. Animal fears stem
553 from animal-specific behavior. In the main theme, a father figure, two school friend and cheat
554 sub themes are sub-themes related to children's negative experiences. Fears of the main theme of
555 extraordinary (unrealistic) assets; Cartoons, children's games, such as the media directly affects
556 the child is caused by the scary elements. The sub-themes related to the fears in the other main
557 theme are based on real life and it is determined that there are sub-themes that the child may face
558 while maintaining his / her daily life. All of these experiences are negative and have been shown
559 as a cause of fear by children. In line with these results, the following suggestions can be made:
560 The supervision of the media should be supervised by the media auditors. Media supervisors
561 should remove programs that directly influence children such as cartoons, games, movies,
562 animations that contain violence and fear. Families should keep the children away from the

563 games by watching the child's relationship with the media, and the cartoons that are fearful. In
564 schools, teachers can work for effective communication among children in order not to develop
565 fear for peers by experiencing peer pressure by children. The father figure is shown as a fear
566 element in the house; father's quarrel with the mother is shown to be the reason for this.
567 Teachers can conduct family education activities that support parents' communication in schools
568 in a positive way.
569

Çocukların korkuları ve nedenleri

ORIGINALITY REPORT

8%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	www.pdrhizmetleri.com Internet	69 words — 1%
2	psikolojigazetesi.com Internet	54 words — 1%
3	www.jasstudies.com Internet	50 words — 1%
4	etd.lib.metu.edu.tr Internet	37 words — 1%
5	higheredu-sci.beun.edu.tr Internet	26 words — 1%
6	www.timas.com.tr Internet	18 words — < 1%
7	www.egitimbirsen.org.tr Internet	17 words — < 1%
8	v2.arel.edu.tr Internet	15 words — < 1%
9	www.uludagtezmerkezi.com Internet	13 words — < 1%
10	docs.neu.edu.tr Internet	12 words — < 1%
11	BOZ-YAMAN, Burçak and TARIM, , Şeyda Deniz. "Opinions of Preservice Mathematics Teachers on	11 words — < 1%

-
- 12 tojdac.org
Internet 10 words — < 1%
-
- 13 sbed.mku.edu.tr
Internet 9 words — < 1%
-
- 14 iojes.net
Internet 9 words — < 1%
-
- 15 www.acarindex.com
Internet 9 words — < 1%
-
- 16 www.arastirmax.com
Internet 8 words — < 1%
-
- 17 www.tebd.gazi.edu.tr
Internet 8 words — < 1%
-
- 18 HARMAN, Gonca and ŞEKER, Renan. "ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ZİHNİNDEKİ ", Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
Publications 7 words — < 1%
-
- 19 ÖZDEMİR, Gülşah and IŞIK, Ahmet. "Katı Cisimlerin Alan Ve Hacimlerinin Matematiksel Model Ve Matematiksel Modelleme Yöntemiyle Öğretimine Yönelik Öğretmen Görüşleri", Kastamonu Üniversitesi, 2015.
Publications 7 words — < 1%
-
- 20 "V Latin American Congress on Biomedical Engineering CLAIB 2011 May 16-21, 2011, Habana, Cuba", Springer Nature America, Inc, 2013
Crossref 7 words — < 1%
-
- 21 Salkind. Encyclopedia of Educational Psychology
Publications 6 words — < 1%

EXCLUDE QUOTES OFF
EXCLUDE BIBLIOGRAPHY ON

EXCLUDE MATCHES < 5 WORDS